

Tako na pr. nekemu odličnemu kmetu nikakor ni šla v glavo beseda: „Finanzprocuratur“; če se mu je še tolikrat povedala, vedno mu je spet uhajala iz ust „Ferdinanzpolitura“. — Pri neki priložnosti se je pela znana zdravica: „Men' vse jedno je, men' vse jedno je i. t. d.“. Neka starikasta žena se oglasi: „Jaz jo znam pa še po nemški“; in ni je bilo treba dolgo prositi, da jo je res začela in izpeljala tako-le: „Mêr jis uli sans, mêr jis uli sans liber geltov liber konc“ (= Mir ist alles eins, ob ich Geld hab' oder keins!) In g. Stritar na Dunaji ve povedati, kako se je kmet (in njegov nadepolni sin po njem) naučil v francoskem času napivati po francoski: „abecante“ (= a votre santé = vam na zdravje!) (Konec prih.)

Mihael Verne.

4. **Mnogo sostavkov v Berilih gimnazijskih.** Kakor Vertovčevih — tako je tudi nekaj Vernetovih slovstvenih reči vtaknil dr. Bleiweis v Berila za nižo gimnazijo l. 1850 — 55 na pr.: II. Nilov razliv po Egiptu. Koristnost merčesov. III. Naprava snega. IV. Ulomek iz rimske povestnice Eutropijeve. — Tako je i dr. Miklosič v Berila za višo gimnazijo l. 1853 — 65 vzel več njegovih stvari na pr.: V. Potovanje po slovenskih krajih. Egipčani. Iz Bossueta poslovenil M. Verne. VI. Egipčani. Potovanje po Laškem. Pogled na zvezdato nebo. Vzroki mraza in toplote. VII. Stari in novi Asirijani, Medijani in Kir. Mnogoverstna korist ognja. Naprava človeškega serca. VIII. Mihael Verne str. 93 — 97: Čudo človeškega glasa. Potovanje po izhodnem ali po jutrovih deželah v l. 1857. —

5. **Potovanje v Sveto Deželo v letu 1857.** Spisal Mihael Verne. Pridjane so potopisu pesme in molitve, ki se v Jeruzalemu pri vsakdanji procesiji pojó in molijo, — spričevalo, kakoršno dobi v spominek vsak romar v Jeruzalemu, — in pa podobi: obris mesta Jeruzalemskega in cerkve Božjega groba v Jeruzalemu V Ljubljani 1859. Natisnil in založil Jožef Blaznik. 8. str. 247 in s pristavkom: Vsakodanja procesija i. t. d. str. 273. — Knjiga ta je nastala iz potopisov, ki jih je M. Verne l. 1858 priobčeval v Novicah l. 3 str. 20 — l. 48 str. 381 v LXIV. pismih do predragega prijatla pod naslovom: „Potovanje po izhodnem ali po jutrovih deželah v letu 1857“. — „Za-me je ni večje radosti, ko potovati po ptujih, zlasti zgodovinsko zanimivih krajih. Že od mladih nog sem iskreno želel viditi in ogledati tisto majhno, toda v zgodovinskem obziru čez vse druge zanimivo okrajno unikraj sredzemeljskega morja proti jugo-izhodu, in preteklo jesen sem Ti pravil, da mislim tje potovati, dasiravno sem že v letih. Kar sem lani mislil, sem doveršil letos. 21. dan sušca nastopim z avstrijskimi romarji dolgo in težavno potovanje. Vreme ni bilo nič kaj ugodno; burja je ojestro brila in sneg je naletoval. K sreči pa je bil prvi dan poto-

vanja tudi najhujši. Ob osmih zjutraj odrinemo na Lloydovem parobrodu „Kalkuta“ iz našega blagega Tersta“ i. t. d. — piše v prvem listu koj v začetku, in v poslednjem kaže, da so 11. dan maja prišli do plodne Kandije: „Pri vsem tem pa ni Kandija vendar več, kar je bila nekdanja Kreta. O času gerške mogočnosti in slave je štel slavni otok 1,200.000 duš, in še pod benečansko oblastjo jih je bilo do 900.000 — dan današnji pa jih ni čez 300.000 duš. Tako je osoda vseh krajev, ki pod turškim jarmom zdihujejo! Še enkrat rečem, pod nemarnimi in lenimi Turki gré vse pod zlo . . . V četrtek 14. maja, kmali po dveh popoldne, prijadramo srečno v Terst, . . . ki mi je že čez 30 let predraga domačija . . . In tako je bilo končano dolgo potovanje v sveto deželo; Boga hvalim, da sem jo vidil. Če pa sem s tem potopisom tudi svojemu narodu vstregel in če bojo Slovenci naši, ki dosihmal niso nobenega takega popisa imeli, radi prebirali te bukvice in veseli v duhu potovali po obljubljeni deželi, so spolnjene vse moje želje“. — Knjigo samo pa je posvetil pisatelj blagorodnemu gosp. dr. Janezu Bleiweisu z naslednjim v njej natisnjenim predgovorom:

Blagorodni gospod doktor!

Predragi prijatelj!

Nate tû popis potovanja mojega po izhodnem ali po jutrovnih deželah, ktere ga bi radi tudi bravecom naših obče čislanih „Novic“ podali! Storite ž njim, kar Vam je drago. Dobro vém, da spis moj je brez vse slovstvene vrednosti, ker ga nisem za občinstvo, ampak le za nekatere prijatelje spisal, o kterih sem si svest, da mi ne bojo zamerili, če ni spis v vsem popolnoma doveršen, kakor bi imel biti. Vodilo me je popotnika po sveti deželi neko posebno sveto nalušenje, ki ga popolnoma le tisti razumeti more, kdor je že sam hodil po teh krajih, kjer je vsak kamen veličasten spominek, ali pa kdor se z menoj vred globoko vrine v premišljevanje mnogih ostankov nekdanje svete dogodivšine. Naj bi potovali vsi moji slovenski bravci v tem duhu z menoj!

Z Bogom!

Ves Vaš

V Terstu o Božičnih praznikih 1857.

Mihael Verne.

6. **Odlomek občne povestnice.** §. 21. Turki. — „Na turški prestol pride za Selimom I. edin sin njegov Soliman II. (1520 — 1566). Bil je pa Soliman hraber vojak, moder in skušen vladar“ i. t. d. — „Zvolil sem za „Album“ odlomek iz občne povestnice zato, ker mi je bil Vodnik nekoliko časa učenik povestnice in zemljopisa“ — pravi k omenjenemu spisku v „Vodnikov Spomenik“ 1859 str. 244 — 246 pisatelj Mihael Verne sam.

7. **Razgovor ob občni zgodovini.** Spisal J. B. Bossuet. Prosto poslovenil Mih. Verne. — V Novic. 1858 l. 31 je brati tole povabilo: „Že dolgo imamo v rokah prevod slovečega Bossuetovega razgovora „o občni zgodovini“, ki so ga napravili vsem Slovencom priljubljeni gosp. prošt Verne, in radi bi ga dali na svetlo. Pa tiskarni stroški so preveliki, da bi se mogel ta obširni prevod tje v en dan tiskati in

izdati. Zato vabimo vse domoljube in prijetle slovenskega slovstva, naj bi se na to zanimivo delo naročili. Naročnina ne bo čez 40 kr., in se bo plačevala še le ko bo natis že gotov. Kakor hitro se nam toliko naročnikov oglasi, kolikor jih je treba, da se tiskarni stroški splačajo, bomo dali rokopis precej tiskati. Bossuetov govor je znan po vsem svetu; o prevodu pa ne rečemo družega, kot da se nadjamo, da bomo ž njim naročnikom, zlasti pa duhovnim, jako vstregli^a. Vrednik. — V Koledarčeku družbe sv. Mohora l. 1866 str. 51 pa se bere: „Leta 1850 je poslovenil in v Terstu na svetlo dal vezek tretjega dela (francoske) knjige: „Razgovor čez občno zgodovino“, ki jo je spisal leta 1681 učeni škof francoski J. B. Bossuet“. — Prevod ta se menda v istini ni tiskal, in prej imenovani rokopis v 125 polah hrani „Slov. Matica“ (cf. Letopis 1869 str. 54). —

8. **Atala**. Spisal Chateaubriand. Poslovenil po originalu Mih. Verne. — Kratkočasno berilo v Novic. 1859 str. 140 — 226. — „Kar Atalo tiče, sem jo nalaš Novicam v dodatek namenil, pravi v pismu 14. dan Aprila 1855 dr. J. Bleiweisu . . . Moj namen je bil, blagomili gospej Terpincovi, ki so mi lansko jesen prijazno djali, da naj kmalo kaj lepega spišem, vstreči . . Čudim se pa, in v resnici me veseli, da Vam, kakor pravite, prevod dopade, ker sem preneglo prestavljal, in ker je moje znanje francoskega in tudi slovenskega jezika le kratko. Za Novice je Chateaubriandova povestica, dasiravno kratka, vendar preobširna, in nikakor ne kaže, jo dolgo dolgo časa z „dalje sledi“ tergati. Sicer pa storite ž njo, kar se Vam zdi“ i. t. d. — „V ti pripovedi vidim sliko ljudstva lovcev in ljudstva poljedelcev, vero, prvo postavodajavko ljudi, nevarnost nevednosti in prenapetosti v veri, ki ste razsvetljenju, ljubezni in pravemu duhu evangelja nasproti — boje strasti in kreposti v priprostem sercu, poslednjič zmago kristjanstva čez najsilovitiši čutljej in najgrozovitiši strah — čez ljubezen in smert“. — Rokopis v 12 polah hrani „Slov. Matica“. —

Dopisi in novice.

— Deželni zbor Kranjski. XI. seja. (Dalje.) **Debata o šolski postavi**. Posl. gosp. Svetec govori dalje: Razvidno je po sestavi šolskih oblastij, da ima vlada vse v rokah, da ona ukazuje kakor jej drago. Ako nastane tak briški položaj, potem moram pač reči, da je bilo prejšnje stanje, ko se je delilo šolstvo mej vlado in knezoškofijskim konzistorijem, tedaj mej vlado in avtonomno oblastjo, dosti ugodnejše, nego stanje, katero hoče ustvariti nam predložena vaša postava. Jaz sicer ne vem, da li c. kr. vlada res želi, da se jej izroči vse nadzorstvo nad šolo; če pa to želi, potem pa vprašam: čemu ves ta dragi aparat, če se šolske oblasti vse tako organizirajo, da so vladne, čemu treba deželnega, okrajnega in krajnega šolskega sveta? Naj raje c. kr. deželna vlada v zvezi s c. kr. okrajnimi glavarstvi vse sama opravlja, in deželi prihrani toliko množino stroškov!